

Mellékletek

1. melléklet

Colquitt féle 4 dimenziós igazságosság észlelete kérdőív

Procedurális igazságosság

Kérjük, olvassa el figyelmesen az alábbi állításokat, majd 1-től 5-ig terjedő skálán a megfelelő szám megjelölésével mindegyiknél jelezze, hogy milyen mértékben igaz Önre.

1 = Nagyon kis mértékben

5 = Nagyon nagy mértékben

Az alábbi kérdések azokra az **eljárásokra, folyamatokra** utalnak, amelyeket felettese a *fizetéssel, jutalmakkal, értékeléssel, előléptetéssel, megbízással, stb.* kapcsolatos döntések meghozatalához használ. Milyen mértékben:

1. ... képes Ön kifejtetni véleményét ezen eljárások során?
2. ... befolyásolhatja Ön az ilyen eljárások által meghozott döntéseket?
3. ... alkalmazzák következetesen ezeket az eljárásokat?
4. ... mentesek ezek az eljárások az elfogultságtól?
5. ... alapszanak pontos információkon ezek az eljárások?
6. ... élhet fellebbezéssel ezen eljárások során meghozott döntések ellen?
7. ... tartják be ezek az eljárások az etikai és erkölcsi elveket?

Disztributív igazságosság

Kérjük, olvassa el figyelmesen az alábbi állításokat, majd 1-től 5-ig terjedő skálán a megfelelő szám megjelölésével mindegyiknél jelezze, hogy milyen mértékben igaz Önre.

1 = Nagyon kis mértékben

5 = Nagyon nagy mértékben

Az alábbi kérdések azokra az **eredményekre, végkimenetelekre** vonatkoznak, amelyeket a felettesétől kapott, például *fizetésre, jutalmakra, előléptetések, megbízások, stb.* illetően. Milyen mértékben:

1. ... tükrözik ezek a kimenetek a munkájába fektetett erőfeszítéseket?
2. ... tartja megfelelőnek az eredményeket az elvégzett munkához képest?
3. ... tükrözik azt, amivel Ön hozzájárult a szervezet eredményeihez?
4. ... igazságos az eredmény az adott teljesítménye mellett?

Interperszonális igazságosság

Kérjük, olvassa el figyelmesen az alábbi állításokat, majd 1-től 5-ig terjedő skálán a megfelelő szám megjelölésével mindegyiknél jelezze, hogy milyen mértékben igaz Önre.

1 = Nagyon kis mértékben

5 = Nagyon nagy mértékben

Az alábbi kérdések a **felettesével folytatott interakciókra** vonatkoznak a döntéshozatali eljárások végrehajtása során (a *fizetésről, jutalmazásról, értékelésről, előléptetésről, megbízásról, stb.*). Milyen mértékben:

1. ... viselkedik Önnel udvariasan?

2. ... bánik Önnel méltósággal?
3. ... bánik Önnel tisztelettel?
4. ... tartózkodik az illetlen megjegyzésektől, hozzászólásoktól?

Információs igazságosság

Kérjük, olvassa el figyelmesen az alábbi állításokat, majd 1-től 5-ig terjedő skálán a megfelelő szám megjelölésével mindegyiknél jelezze, hogy milyen mértékben igaz Önre.

1 = Nagyon kis mértékben

5 = Nagyon nagy mértékben

Az alábbi kérdések azokra a **magyarázatokra** vonatkoznak, amelyeket a felettese kínál a döntéshozatali eljárások (*fizetéssel, jutalmakkal, értékeléssel, előléptetéssel, megbízással, stb. kapcsolatosan*) végrehajtásáról. Milyen mértékben:

1. ... őszinte, amikor Önnel kommunikál?
2. ... magyarázza el alaposan a döntéshozással kapcsolatos tudnivalókat?
3. ... voltak az eljárásokkal kapcsolatos magyarázatok észszerűek, elfogadhatóak?
4. ... tájékoztatta Önt időben?
5. ... kommunikál az egyén igényeinek, szükségleteinek megfelelően?

2. melléklet

Az igazságos világba vetett hitet mérő skála Berkics Mihály disszertációja alapján (Dalbert, 1999 alapján: 8 tételre rövidítve)

Kérjük, olvassa el figyelmesen az alábbi állításokat, majd 1-től 6-ig terjedő skálán a megfelelőszám bekarikázásával mindegyiknél jelezze, hogy mennyire ért velük egyet.

1 = Egyáltalán nem értek egyet

6 = Teljes mértékben egyetértek

1. A világ alapjában véve igazságos.
2. Csak elvétve történik velem igazságtalanság.
3. Úgy gondolom, az emberekkel általában bármilyen területen (munka, család, politika) csak nagyon ritkán történik igazságtalanság.
4. Rendszerint azt kapom, amit megérdemlek.
5. A rám vonatkozó fontos döntések rendszerint igazságosak.
6. Az igazság mindig győzedelmeskedik az igazságtalanság felett.
7. Ami az életben történik velem, az általában méltányos.
8. Az emberek nagyjából azt kapják, amit megérdemelnek.

3. melléklet

Graen és Uhl-Blen féle Leader-Member Exchange kérdőív

Kérjük, olvassa el figyelmesen az alábbi állításokat, majd 1-től 5-ig terjedő skálán a megfelelő szám megjelölésével mindegyiknél jelezze, hogy melyik igaz inkább Önre.

1. Általában tudja, hogy hányadán áll a vezetőjével? Tudja, hogy mennyire elégedett azzal, amit Ön csinál?

1=Ritkán

5=Nagyon gyakran

2. Mennyire érti meg a vezetője az Ön munkahelyi problémáit és igényeit?

1=Egyáltalán nem

5=Nagyon nagy mértékben igen

3. Mennyi ismeri fel a vezetője az Önben rejlő potenciált?

1=Egyáltalán nem

5=Teljes mértékben

4. Függetlenül attól, hogy vezetőjének mekkora a hatalma, mennyi az esélye annak, hogy a lehetőségeihez képest vezetője hatalmával élve segít Önnek a munkája során felmerülő problémákat megoldani?

1=Semmi esély nincs erre

5=Nagyon magas az esélye

5. Ismételten, függetlenül attól, hogy az Ön vezetőjének milyen formális tekintélye van, mennyi az esélye annak, hogy saját maga részéről is áldozatokat vállalva „kimentené” Önt?

1=Semmi esély nincs erre

5=Nagyon magas az esélye

6. Van annyi bizalmam a vezetőmben ahhoz, hogy megvédjem és megindokoljam a döntését, még akkor is, ha ő nem lenne jelen.

1=Egyáltalán nem értek egyet

5=Teljes mértékben egyetértek

7. Hogyan jellemezné a vezetőjével való munkakapcsolatát?

1=Rendkívül eredménytelen

5=Rendkívül hatékonyan tudunk együtt dolgozni

4. melléklet

Henderson féle OCB kérdőív

Kérjük, olvassa el figyelmesen az alábbi állításokat, majd 1-től 5-ig terjedő skálán a megfelelő szám megjelölésével mindegyiknél jelezze, hogy az *elmúlt hónapra vonatkozóan* mennyire mutatta Ön gyakran az alábbi állításokba foglalt viselkedéseket.

1 = Soha

5 = Számtalan alkalommal

1. Segítettem azoknak, akik korábban hiányoztak a munkahelyről.
2. Segítettem azoknak, akiknek túl sok munkája volt.
3. Segítettem az új munkatársak orientációjában, beilleszkedésében, mégha ez nem is volt elvárás.
4. Segítettem a felettesem munkájában (amikor nem is kért rá).
5. Szakítottam időt arra, hogy meghallgassam a munkatársaim problémáit és gondjait.
6. Személyes figyelmet és érdeklődést tanúsítottam a többi alkalmazott iránt.
7. Továbbítottam az információkat a munkatársaimnak.
8. Munkahelyi jelenlétem átlag feletti volt.
9. Előre jeleztem, ha nem tudtam bemenni dolgozni.
10. Ki nem érdemelt pihenőket tartottam.
11. Az időm jelentékeny részét személyes telefon/email/egyéb kommunikációval töltöttem.
12. Jelentéktelen munkahelyi dolgok miatt panaszkodtam.
13. Megóvtam és védtem a vállalati tulajdont.
14. Tartottam magam a rendfenntartás íratlan szabályaihoz.

5. melléklet

Saját készítésű OCB szituációk

Kérjük, olvassa el figyelmesen az alábbi állításokat, majd 1-től 9-ig terjedő skálán a megfelelő szám megjelölésével mindegyiknél jelezze, hogy melyik opcióval élne az adott szituációban és milyen mértékben tenné azt meg.

- Altruizmus:

- Egy kollégája beteg lett, mert az Ön javaslatai ellenére nem figyelt az egészségére. Felajánlja-e, hogy segít neki, miközben ez azt jelenti, hogy el kell halasztania a saját feladatait, pedig másokkal együtt egy fontos és közeli határidejű projektben vesz részt Ön is?

Nem ajánlom fel (1) - o o o o o o o o - (9) Felajánlom

- Új kollega érkezik a munkahelyre, akiről ismerősein keresztül rosszakat hallott korábban. Még nem ismeri a rendszereket és a folyamatokat, és a mentora látványosan elhanyagolja. Felajánlja-e, hogy segít neki, de ez azt jelenti, hogy több időt kell töltenie a munkahelyen?

Nem ajánlom fel (1) - o o o o o o o o - (9) Felajánlom

- Egy kollégája egy olyan ügyféllel dolgozik, aki nagyon nehézkes és követelőző. Ön tudja, hogy a kollégája nagyon stresszes és fáradt magánéleti problémák miatt. Felajánlja-e, hogy átveszi tőle az ügyfelet, de ez azt jelenti, hogy több időt kell a munkahelyén töltenie?

Nem ajánlom fel (1) - o o o o o o o o - (9) Felajánlom

- Lelkiismeretesség:

- Ön egy olyan cégnél dolgozik, amelynek szigorú szabályai vannak a munkaidő betartásával kapcsolatban. Ön kivétel nélkül mindig időben érkezik, de előző este rosszul lett miatt elaludt és késve ért a munkahelyére. Beírja-e a hiányzást hiányzásnak, vagy úgy tünteti fel a kimutatáson azt a bizonyos késést, mintha nem is hiányzott volna?

Nem írom be a hiányzást (1) - o o o o o o o o - (9) Bekönyvelem a hiányzást

- Ön egy olyan cégnél dolgozik, amelynek fontos a környezetvédelem. Egy nap a sokadik túlóra után elfelejti kikapcsolni a számítógépet és a lámpát, amikor elmegy a munkahelyéről. A hazafelé vezető út felénél jut eszébe. Visszamenne-e, hogy kikapcsolja őket, vagy úgy hagyná?

Nem megyek vissza kikapcsolni (1) - o o o o o o o o - (9) Visszamegyek kikapcsolni

- Ön egy olyan cégnél dolgozik, amelynek fontos a minőség és a pontosság. Egy nap észreveszi, hogy egy kollégája hanyagságot követett el egy fontos dokumentumban, ami nem befolyásolja a jelentés tartalmát, csupán esztétikai jellegű. Ez nem az Ön munkáját minősíti, és Önnek is rengeteg teendője van. Szánna időt arra, hogy kijavítsa a hibát, vagy úgy hagyja a dokumentumot?

Nem javítok bele a dokumentumba (1) - o o o o o o o o - (9) Kijavítom a hibát a dokumentumban

- Sportszerűség:

- Ön kap a főnökétől továbbküldésre egy dokumentumot, amiben elő-előfordulnak elütési és helyesírási hibák. Ön kijavítja az összes hibát, bár időt vesz el ez a tevékenység az Ön munkájától. Jelezné-e ezt az esetet a főnökének a legközelebbi találkozás alkalmával, vagy inkább nem említi meg neki?

Megemlítem neki a hibákat (1) - o o o o o o o o - (9) Nem szólok a hibákról

- Egy hosszú távú stratégiai megbeszélés alkalmán észreveszi, hogy a főnöke nem a legfrissebb havi adatokat vetítette ki, hanem az előző havit. Jelezné-e neki még ott helyben a pontatlanságot, vagy nem szólna róla?

Felhívom rá a figyelmet (1) - o o o o o o o o - (9) Nem jelzem a hibát

- Ön visszatért éppen az ebédszünetéről, amikor észrevette, hogy valaki elvitte az Ön székét, amit több percnyi keresés után talált csak meg a szomszédos iroda ajtaja mögött. Jelezné-e a munkatársaknak, hogy nem vitték vissza a széket a helyére, vagy minden szó nélkül visszatolná és folytatná a munkáját?

Jelzem nekik, hogy elfelejtették visszavinni (1) - o o o o o o o o - (9) Nem szólok semmit, csak
visszatolom a helyére

- Udvariasság:

- Ön egy olyan cégnél dolgozik, amely naponta sok ügyféllel foglalkozik. Egy nap egy visszatérő dühös ügyfél felhívja Önt, és panaszkodik a cég szolgáltatásáról. Nehézkesen lehet vele kommunikálni, nem együttműködő, nem lehet vele a probléma megoldása felé haladni és személyesen sértegeti Önt. Próbálná udvariasan kezelni az ügyfelet, vagy egy idő után letenné/átkapcsolná a telefont?

Egy idő után letenném a telefont (1) - o o o o o o o o - (9) Próbálom végighallgatni és
udvariasan kezelni

- Egy nap egy épp most a munkahelyre került kollégája megkéri Önt, hogy menjenek el együtt ebédelni. Ön nem kifejezetten szereti ezt a kollégát, mert unalmasnak és idegesítőnek tartja, viszont éppen ráér, nincsen most dolga. Elmenne-e vele ebédelni, vagy találna egy jó indokot, amire hivatkozva elutasítja a kezdeményezést?

Udvariasan elutasítom egy kitalált indokra hivatkozva (1) - o o o o o o o o - (9) Elmegyek vele
ebédelni

- Egy nagy, éértékelő állófogadáson egy olyan kolléga áll meg Ön mellett, aki Önnél magasabb pozíciót tölt be a saját részlegénél, és burkoltan sértő megjegyzéseket tesz Önre és részlegére. Reagál-e erre, vagy udvariasan, élve az állófogadás műfaji lehetőségével, egyszerűen továbbáll a társaságtól, és elmegy egy következő falatért?

Reagálok a helyzetre, nem hagyom szó nélkül (1) - o o o o o o o o - (9) Egyszerűen továbbállok

- Polgári erény:

- Ön egy olyan cégnél dolgozik, amelynek fontos a munkatársak elégedettsége. Egy nap meghívják egy nem kötelező csapatépítő programra, ahol közelebb kerülhet kollégáihoz, viszont Ön el van maradva a munkával. Ön részt vesz-e a programon, vagy inkább dolgozik?

Folytatom a munkát (1) - o o o o o o o o - (9) Elmegyek a csapatépítő programra

- Ön egy olyan cégnél dolgozik, amelynek fontos a fejlődés és a tanulás. Egy nap meghívják egy képzésre, ahol új készségeket és ismereteket szerezhetsz. A képzést a cég fizeti, viszont a munkaidőbe nem számít bele. Ön el van maradva a munkával. Ön részt vesz-e a képzésen, vagy inkább a saját munkájára koncentrálsz?

Folytatod a saját munkádat (1) - o o o o o o o o - (9) Elmegegy a képzésre

- Ön egy fontos projekten dolgozik, aminek közeledik a határideje és rengeteg teendője van addig. A főnöke megkéri, hogy helyettesítsd őt egy másik projekt megbeszélésén ideiglenesen. Ön átnézi-e a kiküldött munkaanyagokat és igyekszik-e belelátni abba a projektbe, vagy úgy gondolja, hogy majd a helyszínen úgyis kiderül minden, ez egyébként sem az Ön szorosán vett feladatterülete, ezen a ponton egy új ember nézőpontja már nem is számítana sokat?

Nem tartom az én feladatomban, csak ideiglenesen helyettesítek (1) - o o o o o o o o - (9)

Igyekszem beleásni magamat a projektbe és megállni a főnököm helyében

6. melléklet

A kutatás során használt végleges OCB szituációs készlet

- Altruizmus:

- Egy kollégája beteg lett, mert az Ön javaslatai ellenére nem figyelt az egészségére. Felajánlja-e, hogy segít neki, miközben ez azt jelenti, hogy el kell halasztania a saját feladatait, pedig másokkal együtt egy fontos és közeli határidejű projektben vesz részt Ön is?

Nem ajánlom fel (1) - o o o o o o o o - (9) Felajánlom

- Új kollega érkezik a munkahelyre, akiről ismerősein keresztül rosszakat hallott korábban. Még nem ismeri a rendszereket és a folyamatokat, és a mentora látványosan elhanyagolja. Felajánlja-e, hogy segít neki, de ez azt jelenti, hogy több időt kell töltenie a munkahelyen?

Nem ajánlom fel (1) - o o o o o o o o - (9) Felajánlom

- Egy kollégája egy olyan ügyféllel dolgozik, aki nagyon nehézkes és követelőző. Ön tudja, hogy a kollégája nagyon stresszes és fáradt magánéleti problémák miatt. Felajánlja-e, hogy átveszi tőle az ügyfelet, de ez azt jelenti, hogy több időt kell a munkahelyén töltenie?

Nem ajánlom fel (1) - o o o o o o o o - (9) Felajánlom

- Lelkiismeretesség:

- Ön egy olyan cégnél dolgozik, amelynek szigorú szabályai vannak a munkaidő betartásával kapcsolatban. Ön kivétel nélkül mindig időben érkezik, de előző este rosszullét miatt elaludt és késve ért a munkahelyére. Beírja-e a hiányzást hiányzásnak, vagy úgy tünteti fel a kimutatáson azt a bizonyos késést, mintha nem is hiányzott volna?

Nem írom be a hiányzást (1) - o o o o o o o o - (9) Bekönyvelem a hiányzást

- Ön egy olyan cégnél dolgozik, amelynek fontos a környezetvédelem. Egy nap a sokadik túlóra után elfelejti kikapcsolni a számítógépet és a lámpát, amikor elmegy a munkahelyéről. A hazafelé vezető út felénél jut eszébe. Visszamenne-e, hogy kikapcsolja őket, vagy úgy hagyná?

Nem megyek vissza kikapcsolni (1) - o o o o o o o o - (9) Visszamegyek kikapcsolni

- Ön egy olyan cégnél dolgozik, amelynek fontos a minőség és a pontosság. Egy nap észreveszi, hogy egy kollégája hanyagságot követett el egy fontos dokumentumban, ami nem befolyásolja a jelentés tartalmát, csupán esztétikai jellegű. Ez nem az Ön munkáját minősíti, és Önnek is rengeteg teendője van. Szánna időt arra, hogy kijavítsa a hibát, vagy úgy hagyja a dokumentumot?

Nem javítok bele a dokumentumba (1) - o o o o o o o o - (9) Kijavítom a hibát a dokumentumban

- Udvariasság:

- Ön egy olyan cégnél dolgozik, amely naponta sok ügyféllel foglalkozik. Egy nap egy visszatérő dühös ügyfél felhívja Önt, és panaszkodik a cég szolgáltatásáról. Nehézkesen lehet vele kommunikálni, nem együttműködő, nem lehet vele a probléma megoldása felé haladni és személyesen sértegeti Önt. Próbálná udvariasan kezelni az ügyfelet, vagy egy idő után letenné/átkapcsolná a telefont?

Egy idő után letenném a telefont (1) - o o o o o o o o - (9) Próbálom végighallgatni és udvariasan kezelni

- Egy nap egy épp most a munkahelyre került kollégája megkéri Önt, hogy menjenek el együtt ebédelni. Ön nem kifejezetten szereti ezt a kollégát, mert unalmasnak és idegesítőnek tartja, viszont éppen ráér, nincsen most dolga. Elmenne-e vele ebédelni, vagy találna egy jó indokot, amire hivatkozva elutasítja a kezdeményezést?

Udvariasan elutasítom egy kitalált indokra hivatkozva (1) - o o o o o o o o - (9) Elmegyek vele ebédelni

- Polgári erény:

- Ön egy olyan cégnél dolgozik, amelynek fontos a fejlődés és a tanulás. Egy nap meghívják egy képzésre, ahol új készségeket és ismereteket szerezhetsz. A képzést a cég fizeti, viszont a munkaidőbe

nem számít bele. Ön el van maradva a munkával. Ön részt vesz-e a képzésen, vagy inkább a saját munkájára koncentrálni?

Folytatom a saját munkámat (1) - o o o o o o o o - (9) Elmegyek a képzésre

- Ön egy fontos projekten dolgozik, aminek közeledik a határideje és rengeteg teendője van addig. A főnöke megkéri, hogy helyettesítse őt egy másik projekt megbeszélésén ideiglenesen. Ön átnézi-e a kiküldött munkaanyagokat és igyekszik-e belelátni abba a projektbe, vagy úgy gondolja, hogy majd a helyszínen úgyis kiderül minden, ez egyébként sem az Ön szorosán vett feladatterülete, ezen a ponton egy új ember nézőpontja már nem is számítana sokat?

Nem tartom az én feladatomban, csak ideiglenesen helyettesítek (1) - o o o o o o o o - (9)

Igyekszem beleásni magamat a projektbe és megállni a főnököm helyében